

[Strona Główna](#) > [Szkolenia, Sieci Sądowe i Agencje](#) > [Irlandia](#)

Szkolenie wstępne sędziów i prokuratorów w Unii Europejskiej

Autor treści:

Irlandia

Irlandia

Sędziowie

Opis ogólny

System prawny w Irlandii oparty jest na zasadzie kontradyktoryjności, a nie inkwizycyjności. Nie ma wspólnych szkoleń dla wymiaru sprawiedliwości i prokuratury krajowej [urząd Dyrektora ds. Oskarżenia Publicznego (*Director of Public Prosecutions*), DPP], które to organy są od siebie niezależne. Wszyscy sędziowie pełnią służbę w pełnym wymiarze czasu pracy i są powoływani po latach praktyki zawodowej.

Institucją odpowiedzialną za szkolenia jest Komisja Studiów Sądowych Rady Sądownictwa (*Judicial Studies Committee of the Judicial Council*), która szkoli jedynie sędziów, a nie prokuratorów, prawników czy pracowników sądu.

Radę Sądownictwa utworzono w 2019 r. i od tego czasu prowadzone są formalne szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości. Od czasu powołania Dyrektora Studiów Sądowych każdemu nowo powołanemu sędziemu proponuje się szkolenie wprowadzające. Takie szkolenie przeznaczone jest dla wszystkich nowych sędziów, niezależnie od jurysdykcji. Mimo że nie jest obowiązkowe, każdy sędzia jest zobowiązany do przestrzegania uzasadnionych zaleceń swojego prezesa.

Wszyscy sędziowie biorący udział w kursach znają prawo procesowe i zazwyczaj powołuje się ich do konkretnego sądu, aby wykorzystać ich wiedzę ekspercką lub umiejętności. W związku z tym szkolenie wstępne pozwala na osiągnięcie wysokich standardów w zakresie etyki i postępowania sędziów oraz zapewnia przeszkolenie w zakresie zarządzania sądami tym sędziom, którzy dysponują niewielkim doświadczeniem w orzekaniu lub nie mają go wcale. Sędziowie mają dostęp do warsztatów z etyki, dynamiki sądów i zarządzania sądami oraz sprawiedliwości proceduralnej. Wszyscy nowi sędziowie otrzymują wsparcie mentorów, a sami mentorzy odbywają oficjalne szkolenie w zakresie skutecznego mentoringu i umiejętności komunikacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad etycznego postępowania.

Szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości jest w całości opracowane i prowadzone przez sędziów. Dyrektor Studiów Sądowych, będący urzędującym sędzią Sądu Najwyższego, wspierany jest przez Komisję Studiów Sądowych, złożoną z sędziów każdej jurysdykcji, w opracowywaniu rocznego programu szkoleń dla wszystkich sędziów. Program działa dopiero drugi rok i wciąż znajduje się na wczesnym etapie rozwoju, w związku z czym niektóre obszary szkoleń są nadal nieopracowane.

Liczba uczestników zależy w całości od liczby powołań w danym roku. Irlandia charakteryzuje się najmniejszą liczbą sędziów w przeliczeniu na mieszkańca w Europie oraz niewielką liczbą ludności. Nierzadko szkolenie przeprowadza się dla jednego sędziego, który jest informowany o terminie na tydzień przed jego rozpoczęciem. W kraju jest mniej niż 170 sędziów, a między kolejnymi powołaniami mogą upłynąć miesiące, co utrudnia zaplanowanie szkolenia wprowadzającego z wyprzedzeniem lub organizowanie szkoleń w grupach.

Strona internetowa Komisji Studiów Sądowych jest dostępna [tutaj](#).

Dostęp do szkolenia wstępnego

Warunkiem powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim jest odbycie praktyki przez minimalny okres w zawodzie prawniczym oraz odznaczenie się w praktyce odpowiednimi kompetencjami i uczciwością wymaganymi do objęcia danego stanowiska. W związku z tym informacje dotyczące dostępu i rekrutacji ciężko jest odnieść do sądownictwa w Irlandii. Istnieje Rada doradcza ds. powoływania na stanowiska sędziowskie (*Judicial Appointments Advisory Board*), niezależny organ ustawowy składający się z sędziów i przedstawicieli społeczeństwa, który przyjmuje wnioski, wybiera kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach i przekazuje ich nazwiska rządowi, który odpowiada za powołanie ich zgodnie z Konstytucją. Kandydat może zostać powołany w szeregi kadr wymiaru sprawiedliwości bez składania wniosku do Rady, ale jest to bardzo rzadka praktyka.

Kandydat musi wykonywać zawód prawniczy od co najmniej 12 lat, aby zostać powołanym do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego, Sądu Apelacyjnego lub Wysokiego Trybunału. Kandydat musi wykonywać zawód prawniczy od co najmniej 10 lat, aby zostać powołanym do pełnienia urzędu sędziego sądu okręgowego lub sądu rejonowego. W rzeczywistości osoby powołane na te stanowiska legitymują się o wiele dłuższą praktyką zawodową niż wymagane minimum. Wszystkie osoby rekomendowane przez Radę muszą odznaczać się w praktyce prawniczej odpowiednimi kompetencjami i uczciwością wymaganymi do objęcia danego stanowiska, a także cechować się odpowiednim charakterem i usposobieniem. Roczne sprawozdania Rady dostępne są [tutaj](#).

Strona internetowa Rady doradczej ds. powoływania na stanowiska sędziowskie jest dostępna [tutaj](#).

Forma i treść szkolenia wstępnego

W szkoleniu dla nowych sędziów, które odbywa się już drugi rok, kładzie się nacisk na etykę, mentoring, wprowadzenie do zawodu oraz zagadnienie świadków wymagających szczególnego traktowania w sądzie. Wszystkie szkolenia prowadzone w ostatnim miesiącu odbywały się online, ale wcześniej bezpośrednio szkolenia wprowadzające odbywały się w małych grupach. Szkolenia z mentoringu i etyki odbywały się głównie online.

Etyka – uczestników szkolenia odsyła się do Konstytucji Irlandii i Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, przy czym dyskusja dotycząca etyki skupia się wokół zasad z Bangalore. Prezentacja slajdów, początkowo wzorowana na prezentacji opracowanej przez Kolegium Kształcenia Sędziów Anglii i Walii (*Judicial College of England and Wales*), zawiera obecnie znacznie więcej krajowych materiałów i odniesień. Grupy liczące nie więcej niż 6 sędziów spotykają się, aby omówić slajdy przedstawiające kolejne zasady, oraz przyjrzeć się różnym praktycznym przykładom dotyczącym zagadnień etycznych. Uczestnicy otrzymują następnie zestaw kasusów wraz ze slajdami celem przypomnienia treści szkolenia. Dzięki szkoleniu sędziowie zaznajamiają się z zasadami etyki zawodowej i są w stanie odnosić te zasady do wszelkich dylematów etycznych pojawiających się w czasie ich praktyki orzeczniczej.

Mentoring – każdemu sędziemu sądu pierwszej instancji przydzielany jest mentor na pierwszy rok pracy. Sądy kolegalne charakteryzują się inną dynamiką i zazwyczaj sędzia powołany do pełnienia urzędu pełnił już funkcję sędziego sądu pierwszej instancji. Szkolenie prowadzi doświadczony trener mentorów, były wykwalifikowany prawnik (*solicitor*), który uzyskał stanowisko trenera mentorów w drodze postępowania konkursowego, w którym o kontrakt na szkolenie mentorów sądowych ubiegały się trzy podmioty.

Wprowadzenie do pracy w sądzie – każdy nowy sędzia priorytetowo uczestniczy w kursie etyki, a także spędza pół dnia z współpracownikami w sądzie, wyjaśniając i omawiając kwestie sprawiedliwości proceduralnej i dynamiki sądu. Ponadto nowy sędzia ma możliwość zapoznania się z różnymi przyjętymi wnioskami i przedyskutowania ich z współpracownikami przed pierwszym posiedzeniem.

Świadkowie wymagający szczególnego traktowania – niderlandzkie Centrum Szkoleniowo-Badawcze dla Sądownictwa (*StuDiecentrum Rechtspleging, SSR*) pomagało w opracowaniu programu lepszego wdrażania dyrektywy o prawach ofiar w Irlandii. Program ten obejmuje całonocne szkolenie oparte na doświadczeniach, które kończy się odgrywaniem ról z udziałem aktora wcielającego się w rolę ofiary. Szkolenie wstępne trwało 2 dni, ponieważ szkoleni sędziowie uczyli się również, jak poprowadzić takie samo szkolenie dla swoich współpracowników. Na szkoleniu prezentowano przede wszystkim, jak zapobiegać niepotrzebnej wtórnej traumatyzacji ofiar w trakcie posiedzeń sądowych. Metodyka obejmowała wystąpienia prelegentów z odpowiednich organizacji pozarządowych (wyrażających poglądy ofiar na temat procesu sądowego), ćwiczenia i informacje mające na celu poszerzenie i pogłębienie wiedzy kadr wymiaru sprawiedliwości na temat traumy, przegląd odpowiednich przepisów irlandzkich i unijnych dotyczących ofiar oraz odgrywanie ról w celu

praktycznego zastosowania uzyskanych informacji. Dwa ostatnie kursy tego typu zostały przeprowadzone przez irlandzkich sędziów przeszkolonych przez swoich niderlandzkich odpowiedników, którzy pozostają do dyspozycji w zakresie nadzoru i przeglądu.

Dyrektor spędziła większość pierwszego roku swojej pracy na kursach szkoleniowych dla sędziów, koncentrując się początkowo na zasadach szkoleniowych, wprowadzaniu do pracy oraz etyce. W związku z tym dyrektor uczestniczyła w co najmniej 15 kursach i wykładach Europejskiej Sieci Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości w okresie od 2020 do 2021 r., 3 kursach prowadzonych przez Kolegium Kształcenia Sędziów Anglii i Walii, a także w różnych seminariach w Szkocji i Irlandii Północnej.

Ponieważ wszyscy nowi sędziowie posiadają kwalifikacje prawnicze i legitymują się wieloletnią praktyką zawodową, szkolenie językowe w języku angielskim prawniczym nie jest konieczne. Sędziowie, którzy po powołaniu do pełnienia urzędu chcą doskonalić swoje umiejętności w pierwszym języku urzędowym, irlandzkim, mogą uczestniczyć w specjalnych kursach, które pomogą im w prowadzeniu postępowań po irlandzku.

Oprócz powyższej pomocy sędziowie mają dostęp do wielu książek i podręczników opracowanych przez sędziów zatrudnionych przez Służbę Sądowniczą.

Od 2022 r. w ramach szkoleń prowadzonych przez Komisję Studiów Sądowych większy nacisk kładzie się na prawo UE i projekty z zakresu prawa materialnego dla nowych sędziów.

Zakończenie szkolenia wstępnego oraz uzyskanie kwalifikacji

Ostatnie pytanie dotyczące egzaminu lub dalszej procedury rekrutacyjnej po ukończeniu szkolenia nie dotyczy Irlandii. Po powołaniu sędziowie nie mogą zostać usunięci z wyjątkiem zastosowania procedury usunięcia ze stanowiska (*impeachment*) w związku ze stwierdzeniem niewłaściwego zachowania lub niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych. Wszczęcie tej procedury wymaga podjęcia uchwały przez każdą z dwóch izb irlandzkiego parlamentu (*Oireachtas*).

Prokuratorzy

Treść nie została dostarczona.

■ Ostatnia aktualizacja: 04/06/2026

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.